Kulturregion Fyn

KULTURREGION FYNS MIDTVEJSRAPPORT 2021-2022

Midtvejs i kulturaftalen

Kulturaftalen:

FIRE ÅR OG NYE INDSATSOMRÅDER

I 2021 fik Kulturregion Fyn en ny fireårig kulturaftale. Fokus i aftalen, som er indgået mellem Kulturregion Fyn og kulturministeren, er at koordinere en fælles indsats for udvikling af kunst- og kulturlivet - særligt rettet mod børn og unge.

I kulturaftalen er der beskrevet indsatser på tre nye indsatsområder i Kulturregion Fyn: Visuel Kultur, Kultur i Natur og Kultur & Sundhed. Indsatsområderne har hver især bidraget til at skabe nogle tilbud, som vi har manglet på Fyn og øerne. Indsatsområderne blev desuden ikke gjort mindre højaktuelle under covid-19, da nedlukning og restriktioner i samfundet gav efterveer hos mange mennesker i form af ensomhed og generelt dårligere trivsel blandt børn og unge.

OM KULTURAFTALEN

Da vi offentliggjorde Kulturaftalen:

”Vi er rigtig glade for, at vi med den nye kulturaftale kan fortsætte med at styrke og udvikle kulturelle fællesskaber på tværs af Fyn og øerne. De næste fire år vil vi have fokus på at skabe engagerende og nyskabende kunst- og kulturprojekter til børn og unge inden for genren visuel kultur samt lave projekter, der kobler natur, kultur og kunst. Vi glæder os også til at lave kulturaktiviteter, der forbedrer børn, unge og voksnes mentale og sociale sundhed - og det skal i høj grad ske ved, at vi styrker deres mulighed for at deltage i fællesskabet.”

Lars Erik Hornemann,
formand for Kulturregion Fyn frem til den 31.12. 2021

Ved slutningen af 2022:

”Midtvejs i kulturaftalen har vi opnået rigtig mange gode og værdifulde resultater, som vi kan være rigtig stolte af. Der er skabt et hav af nye fritidstilbud inden for de visuelle kunstgenrer, der betyder, at flere børn og unge kan dyrke og dygtiggøre sig inden for de visuelle kunstgenrer på Fyn og øerne. Vi har været med til at forbedre trivslen for voksne borgere med mentale udfordringer som stress, angst og depression gennem projektet Fynsk Kultur på Recept. I 2023 er det de unges tur til at få samme mulighed, og det er vigtigt, da der desværre er rigtig mange børn og unge, der mistrives i dag. Endelig har vi fået styrket samarbejdet mellem vores kultur- og naturaktører i Kulturregion Fyn. Gennem netværks- og videndelingsmøder, et regionalt kulturtræf med fokus på kultur og natur og uddelingen af midler til nyskabende projekter, er der skabt nye tilbud såsom vilde vandretur, landart oplevelser gennem VR-briller og sanselige fodboldøvelser i naturen. Det spænder bredt, og det er blandt andet det, det skal.”

Anne Møllegaard Mortensen,
formand for Kulturregion Fyn fra 2022

I denne rapport gives en midtvejsstatus for kulturaftalen 2021-2024

Fakta:
Kulturregion Fyn er et samarbejde mellem
Assens Kommune
Faaborg-Midtfyn Kommune
Kerteminde Kommune
Langeland Kommune
Nordfyns Kommune
Nyborg Kommune
Odense Kommune
Svendborg Kommune
Ærø Kommune

OM KULTURAFTALEN

Filmklip: Vi gik i luften med kulturaftalen

Vi præsenterede kulturaftalen, vores indsatsområder og nogle af de mange spændende projekter, som vi har støttet, på et live onlinemøde i 2021. 421 personer så med.

Se hele mødet her

→ ”Visuel Kultur” – spol til 22:40

→ ”Kultur i Natur” – spol til 47:52

→ ”Kultur & Sundhed” – spol til 1:28:27

Kulturaftalen i en pixi-udgave

I bedste tegneseriestil har vi lavet en ultrakort video, der forklarer kulturaftalen under overskriften ”Kulturregion Fyn er fin”. Tanken er både at give seerne et lille smil undervejs og samtidig gøre seerne lynhurtigt klogere på kulturaftalen.

Kulturaftalen i en pixi-udgave her

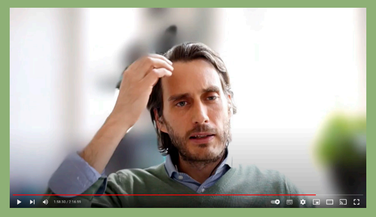

Indsatsområdet

VISUEL KULTUR

Indsatsområdet

VISUEL KULTUR

Under indsatsområdet "Visuel kultur" kommer der konstant mange flere farver på Fyn og øerne – og børn og unge må hjertens gerne laves noget larm med visuel kunst.

Det er et erklæret formål, at der under kulturaftalen skal etableres flere muligheder for, at børn og unge kan dyrke deres interesse for visuel kunst og kultur i fællesskaber med fokus på udvikling, trivsel og agens.

Før kulturaftalen var der også mange gode fritidstilbud til børn og unge indenfor visuelle æstetiske udtryksformer som billedkunst, arkitektur, design, installation, grafisk design, spildesign, foto og film. Men med kulturaftalen og uddeling af puljemidler har der været mulighed for at skabe endnu flere tilbud - og det er tilbud med høj kvalitet.

Der er blevet etableret flere fritidstilbud, som f.eks. Fyns Laboratorium for Ung Kunst (FLUK, se fluk.dk) og en del forsøg med nye tilbud, på nye lokaliteter i flere kommuner, f.eks. Mini Designskole på Langeland. En del af disse er helt nye modeller for fritidstilbud, der tager afsæt i børn og unges ønsker om at fordybe sig i eksempelvis design, billedkunst eller film. Vi har løbende faciliteret kurser, netværk og videndeling for undervisere indenfor området og har derved skabt mere samarbejde på tværs, større arbejdsglæde og endnu højere faglighed blandt undervisere, der ellers mangler ressourcer til at udvikle sig.

Ideen bag det hele er, at børn og unge opdager den visuelle kultur som en personlig udtryksform og desuden forløser dens potentiale som demokratisk motor.

Vi arbejder desuden videre med det tværkommunale netværk af aktører om at udvikle flere tværgående initiativer og skabe et endnu mere attraktivt og varieret udbud af fritidstilbud.

VISUEL KULTUR PULJEN

I 2021 og 2022 er der i alt afviklet tre ansøgningsrunder af puljen og uddelt samlet 1.975.000 til 25 projekter for børn- og unge og deres undervisere. Også en del offentlige udstillinger og begivenheder er det blevet til, som har belyst, at børn og unge er vigtige aktører i det kulturelle landskab.

Puljens formål var at

→ skabe flere fritidstilbud på Fyn og øerne med fokus på geografisk spredning og variation i visuelle udtryksformer og dermed give flere børn og unge mulighed for at deltage i fællesskaber med visuel kultur som omdrejningspunkt.

→ øge undervisernes arbejdsglæde, faglighed og engagement og dermed få styrket deres praksis, f.eks. gennem jobrotation, kurser og fælles projekter/initiativer på tværs af kommuner og initiativer.

→ støtte initiativer på tværs af Fyn og øerne, der synliggør børn og unges produktioner eller eksisterende tilbud på en ny og original måde og dermed signalerer, at børn og unges skaberglæde tages seriøst og ses som et vigtigt demokratisk projekt i kulturregionen.

I 2021 er der uddelt cirka 300.000 kroner til seks forskellige projekter. Her fik vi ni ansøgninger.

I 2022 er der uddelt midler i to runder – i foråret er der uddelt cirka 750.000 kroner til 13 projekter – og i efteråret næsten 950.000 til syv projekter. I de to runder fik vi i alt 29 ansøgninger.

Dermed er der alt i alt næsten uddelt to millioner kroner til mere visuel kultur på Fyn.

Puljemidlerne blev uddelt i kulturaftalens første to år, og projekterne løber naturligt videre ind i hele perioden for kulturaftalen. I de sidste to af kulturaftalen er fokus på at skabe forandring via enkelte større projekter, der skaber synlighed eller tilbyder tilbud der mangler, kurser og netværk for feltet.

VISUEL KULTUR PULJEN

Eksempler på projekter, som har modtaget støtte i 2021 og 2022:

1. Tingcentralens campingvogn

Kulturregion Fyn støtter projektet "TingcentralenGO - slip fantasien løs", hvor der skal afholdes ni events / workshops for børn, hvor udgangspunktet er at arbejde med genbrugsmaterialer fra Tingcentralens lager. Tingcentralen har ombygget en 80´er campingvogn, så de kan komme rundt og lave events og workshops, til gavn for børn og deres familier. Tingcentralen får med projektet udviklet et fremtidigt koncept for workshops for børn og unge med campingvognen. Tingcentralen er et materialelager og værksted i Årslev, der får leveret restmaterialer fra virksomheder. På Tingcentralen får genbrugsmaterialerne værdi som et reelt materiale til brug i undervisning/formidling.

2. Mini-design skole (MAED) på Langeland

Designer Nynne Friis turnerede fik i 2022 midler til et et nytænkende fritidstilbud med fokus på design og bæredygtighed. For at imødekomme udfordringer med transport og store afstande blev undervisningen planlagt på de tre forskellige lokale skoler, så alle havde mulighed for at deltage. Projektet var primært rettet mod de 10-12 årige og skulle undersøge, om der kunne skabes grundlag for at lave et blivende tilbud.

VISUEL KULTUR PULJEN

3. Verden Filtreret

Med "Verden Filtreret" har børn og unge fra forskellige musik-, kultur- og ungdomsskoler i alle medlemskommuner fået mulighed for at udtrykke sig gennem arbejdet med digitale medier. De har udforsket mobilkameraets mange anvendelsesmuligheder og været ude og optage real lyd og bruge spændende fysiske filtre, som flasker, net og andet fundet materiale. Projektet kombinerer musik, visuel kunst og digitale medier på en måde, så de fleste børn og unge kan arbejde videre selvstændigt efterfølgende, og det skaber bro mellem unge, der interesserer sig for musik og kunst på en ny måde.

UNGE HAR MED FLUK FÅET ET KREATIVT TALENTMILJØ I SVENDBORG

Kulturregion Fyn, Visuel kultur-puljen, har støttet tilblivelsen og projekter på FLUK - Fyns Laboratorie for Ung Kunst (FLUK). Det er en eksperimenterende kunstskole i Svendborg for unge mellem 15 og 30 år.

Skolens formål er at udvikle og understøtte unge, der er nysgerrige på kunst, skabe et rum for refleksion og æstetisk dannelse og være med til at grundlægge og udvikle et ungdomsmiljø omkring samtidskunst i Svendborg.

Eleverne på skolen får undervisning flere dage om ugen af skolens egne undervisere, af kunstnere udefra og via elev til elev undervisning og selvstudier. Alle elever har adgang til atelieret 24/7, hvor de kan dyrke fællesskabet og fordybe sig i deres egne processer. Kulturregion Fyn har støttet flere projekter på FLUK, herunder Åbne Laboratorie-dage, hvor unge fra hele Fyn kunne mødes, skabe og tænke sammen med inviterede professionelle kunstnere.

Læs mere om FLUK på www.fluk.dk

Se filmen om FLUK her

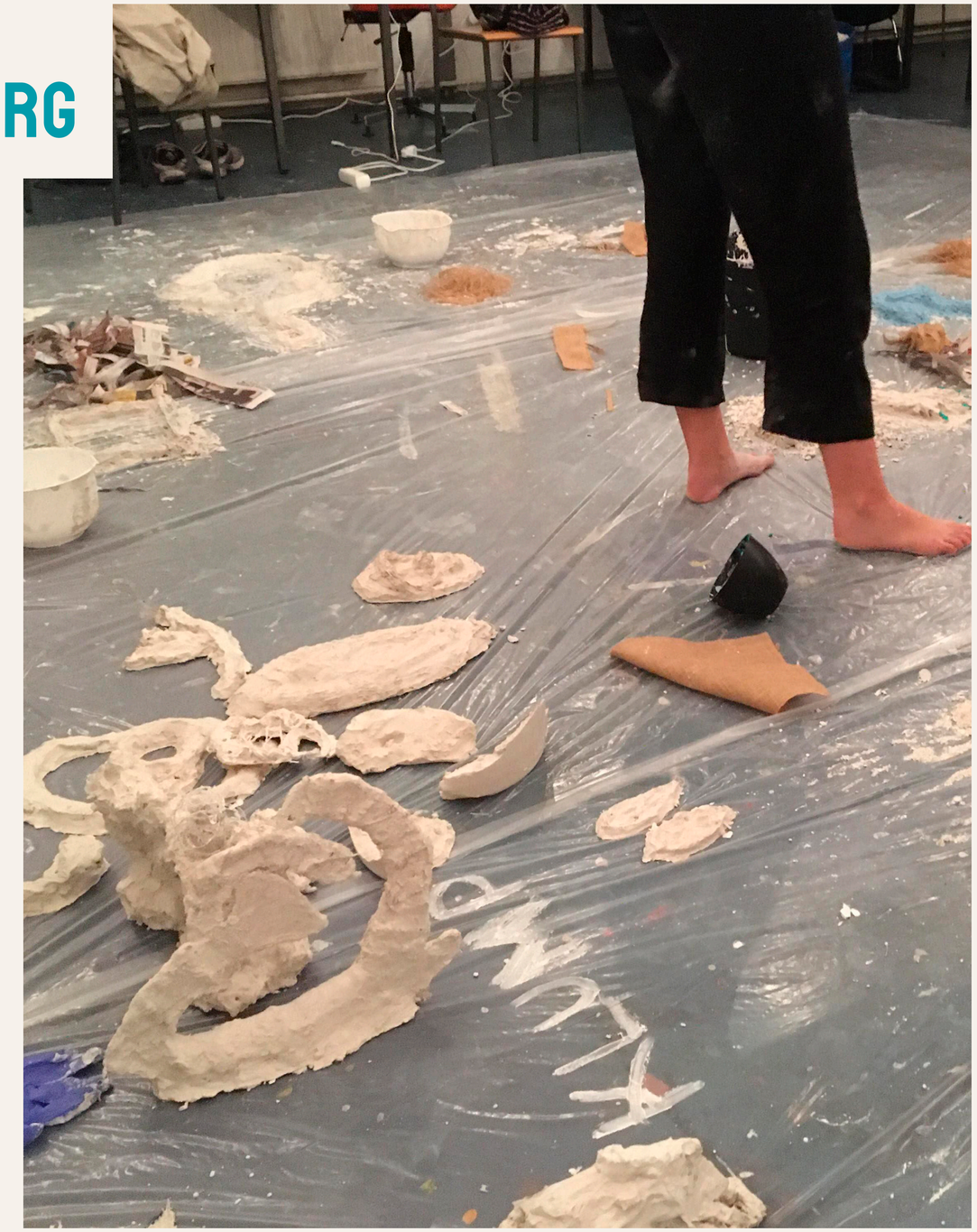

UNGE BELYSER FREMTIDEN MED MARKANT KUNST PÅ TINDERBOX

Den odenseanske kunstvirksomhed Chaos Engine og konsulentfirmaet Ungekonsulenten kørte i 2022 et projekt over otte uger med unge, der skulle skabe et fælles kunstværk. Kulturregion Fyn støttede projektet igennem Visuel Kultur-puljen.

Ungekonsulenten er et specialiseret konsulentfirma, som tilbyder forløb for udsatte børn, unge og familier med forskelligt indhold.

De unge fra Ungekonsulenten skabte for første gang et kunstværk, sammen med kunstnergruppen Chaos Engine værk, der skulle stille skarpt på de forskellige udfordringer, som de unge og kommende generationer står overfor.

UNGE BELYSER FREMTIDEN MED MARKANT KUNST PÅ TINDERBOX

"De unge har arbejdet med at vise, at verdensordenen, som vi kender den, er truet og præget af store forandringer – både klimaforandringer, krig, fattigdom og social ulighed. Det er alle udfordringer, som kommende generationer må kæmpe imod og med. Kunstværket er skabt af den nye generation og belyser deres syn på den aktuelle verden. Fundamentale tiltag og løsninger må sikre vores fremtid. Menneskehedens fremtid og eksistens ligger nu i de kommende generationers hænder," fortalte kunstner Magnus Fuhr fra Chaos Engine.

Deres værk "Vores Fremtid" endte med at få en prominent plads midt på musikfestivalen Tinderbox. Her kunne man se fire søljer med afstøbninger af de unges hænder række ud af søjlernes kratere og gribe om lys, der sørgede for, at søjlerne ikke styrtede i grus. Kunstværket blev indviet af formand for Kulturregion Fyn Anne Møllegaard.

Se værket på Tinderbox 2022 her

FAKTA VISUEL KULTUR

Der er afholdt

→ tre netværksmøder i perioden med i alt 80 deltagere

→ fem informationsmøder omkring Visuel Kulturpuljen med i alt 42 deltagere

→ tre kurser for undervisere med 21 deltagere i alt.

Netværksmøde og workshop på Tingcentralen

Der er blevet afholdt tre netværksmøder for Visuel Kultur indtil videre, og dampen holdes oppe med mindst et hvert år i 2023 og 2024. Senest i november 2022 var der 23 deltagere samlet på Tingcentralen – primært fritidsundervisere fra billedskoler. Fokus var på faglig fordybelse via workshops, erfaringsudveksling, netværksdannelse og information om igangværende projekter på Fyn.

Mød deltagerne og se, hvad de hvad de havde i hænderne

Indsatsområdet

KULTUR I NATUR

Indsatsområdet

KULTUR I NATUR

Vi er gode til natur på Fyn og øerne, og med indsatsområdet Kultur i Natur arbejder vi på at smelte to skønne og vigtige ting sammen.

Under indsatsområdet "Kultur i Natur" ønsker vi at styrke og udvikle nyskabende, engagerende kunst- og kulturprojekter til børn og familier med fokus på vores fælles kultur- og naturhistorie.

Det sker både via udviklingen af nye aktiviteter, der foregår i naturen, og som kombinerer bevægelse, udforskning og opdagelse og/eller som iscenesætter naturen og kulturhistorien på nye måder. Og ved at Kulturregion Fyn løfter eller videreudvikler eksisterende initiativer på Fyn og øerne.

PROJEKTER KULTURREGION FYN STØTTER UNDER KULTUR I NATUR

I 2021 er der uddelt cirka 900.000 kroner til 12 forskellige projekter. Her kom 19 ansøgninger.

I 2022 er der uddelt cirka 1.000.000 kroner til 12 forskellige projekter. Her kom 23 ansøgninger.

I 2023 er der udbudt knap 1.000.000 kroner til 14 projekter. Der kom 27 ansøgninger.

Der er indtil videre mindst 18.000 borgere, der har fået glæde af de projekter, som Kulturregion Fyn har støttet under indsatsområdet Kultur i Natur.

Puljens sigte er at give børn og familier mulighed for at undersøge samspillet mellem kultur, natur og identitet igennem spændende oplevelser og engagere deres kreative potentiale. Projekterne, som Kulturregion Fyn har støttet, har været fritidstilbud og nytænkende i forhold til at bruge naturen som omdrejningspunkt – det har også været et krav. Det har desuden været særligt vigtigt for Kulturregion Fyn, at tilbuddene er også appellerer til børn og familier, der ikke før har opsøgt kultur- og naturtilbud.

Eksempler på projekter, som har modtaget støtte i 2021 og 2022 ↓

PROJEKTER KULTURREGION FYN STØTTER UNDER KULTUR I NATUR

1. SPIS, LYT & MÆRK LANDSKAB - kulturdage for familier i geoparken

Geopark Det Sydfynske Øhav har i efteråret 2022 inviteret til familiedage på udvalgte lokaliteter i den sydfynske natur. Igennem levende fortællinger, livemusik og mad tilberedt i naturen blev særligt udvalgte sydfynske naturlokaliteter sat i spil, og deltagerne fik mulighed for at opleve det sydfynske landskab gennem en kulturel vinkel.

Arrangementerne var særligt tilrettelagt for børnefamilier og foregik i dagtimerne og ind i de tidlige aftentimer med legeaktiviteter og oplevelser for både børn og voksne.

Med projekt SPIS, LYT og MÆRK LANDSKABET ønskede arrangørerne at skabe en bred bevidsthed om den kulturelle identitet, der er særlig for området. Med naturen som vært var målet at skabe en forståelse for balancen mellem benyttelse og beskyttelse. Der blev f.eks. udelukkende benyttet akustisk musik, mad tilberedt over åben ild og naturformidlere, som kendte til områderne og de myter og historier, der knytter sig til egnen.

Projektet var et samarbejde mellem Kulinarisk Sydfyn, Harders og Geopark Det Sydfynske Øhav og blev afholdt i Faaborg-Midtfyn Kommune, Svendborg Kommune, Ærø Kommune og Langeland Kommune.

PROJEKTER KULTURREGION FYN STØTTER UNDER KULTUR I NATUR

2. Who is she, who am I

Projektet "HVEM ER HUN// HVEM ER JEG" ville give de deltagende familier en bevidsthed om, hvad det er, vi efterlader til næste generation af arvegods - både mentalt og materielt. Sammen med familierne blev der i 2021 og 2022 gravet i den fynske muld efter forfædrenes oldtidsgravguld. Hjemmefra skulle deltagerne medbringe ét stykke arvegods, som de skulle arbejde med inspiration i. Børnene/de unge skulle interviewe deres forældre eller bedsteforældre om arvestykket. Al denne viden blev brugt som inspiration til at lave nye ritualer, hvor de kombinerer fortælling, bevægelse og artefakter.

Familierne producerede deres artefakter, dels af naturmaterialer, som blev hentet nær de originale oldtidsgrave, og dels moderne genbrugs-materialer fra hjemmet. Artefakterne blev brugt i deres performance-ritualer. Cykelworkshop-dagen sluttedes af med, at familierne, ved tusmørketid, tændte bål og udførte et performativt fortællerritual – fremtidens gravplads – som opførtes nær, hvor den oprindelige oldtidsgrav findes.

PROJEKTER KULTURREGION FYN STØTTER UNDER KULTUR I NATUR

3. Creative - without Nature?

Er naturen nødvendig for at kunne skabe og være kreative? Det spørgsmål undersøgte børn og familier i fællesskab med kunstner Liv Vester Larsen og live-animator My Lambertsen igennem tre workshops på to skoler i Odense og en skole på Ærø i 2021 og 2022. Desuden var tre workshops åbne for alle interesserede børn i alderen syv til fjorten år med deres familier. Deltagerne blev taget med på en tur i den omkringliggende natur, hvor der blev optaget lyde af naturen og indsamlet materialer til at lave "visuals" af. Derefter blev der lyttet til optagelserne, skabt musik, og materialer blev udvalgt.

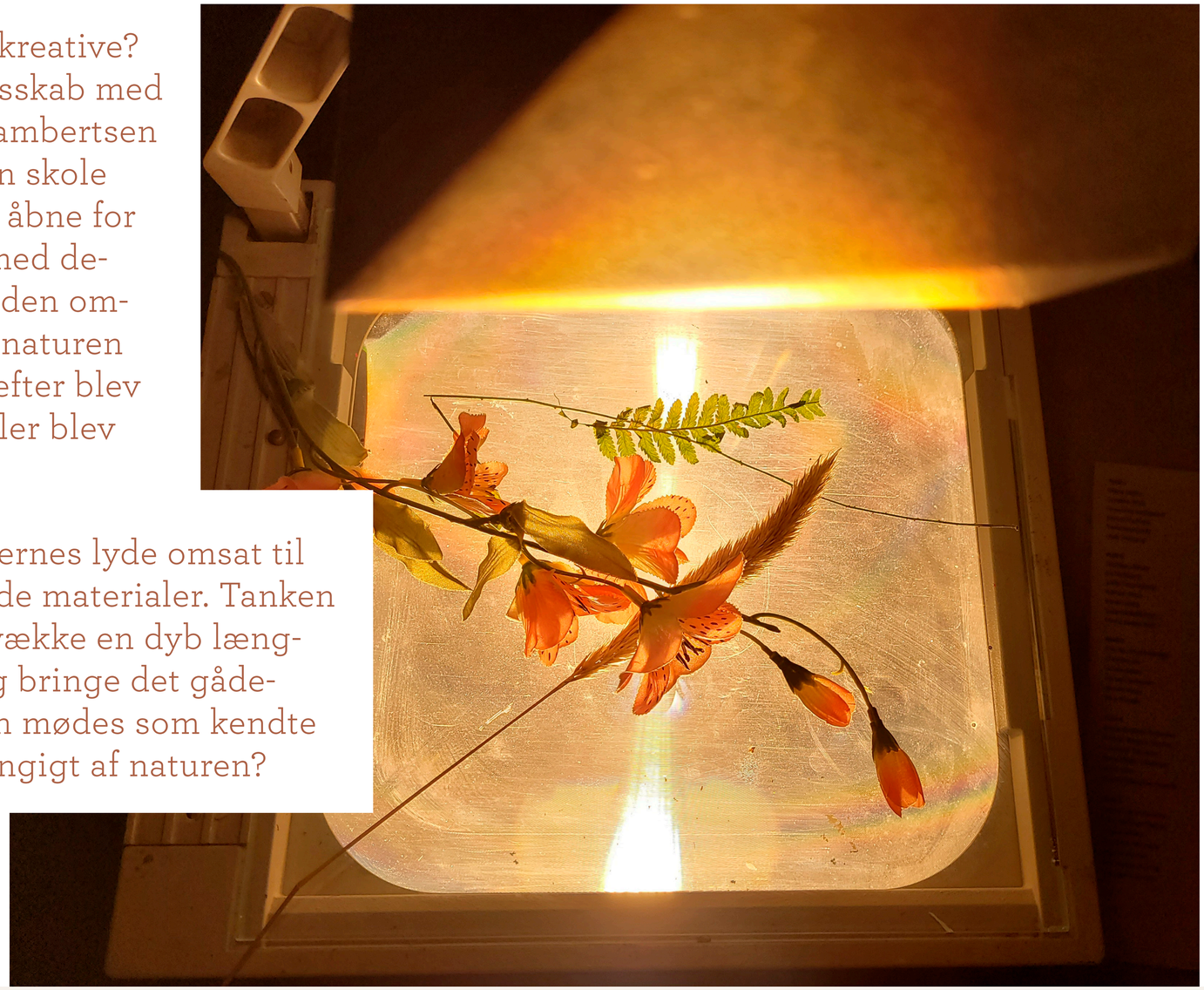

Det hele mundede ud i en lille visning med deltagernes lyde omsat til et kreativt output og live-visuals med de indsamlede materialer. Tanken med projektet ”Creative - without Nature?” var at vække en dyb længselsfuld og uragtig lytten i tilskueren - og samtidig bringe det gådefulde og mystiske tilbage i scenerummet, hvor man mødes som kendte fremmede og sammen undres: Er mennesket afhængigt af naturen?

NYT NETVÆRK FOR KULTURAKTØRER

Læs mere her:
Kom med i netværket for Kultur i Natur

I 2022 har Kulturregion Fyn, på efterspørgsel og sammen med Øhavsmuseet i Faaborg, startet et nyt netværk for aktører indenfor natur- og kulturområdet. Både uerfarne og erfarne aktører var og er velkomne. Netværket er gratis og fortsat åbent for optag af nye medlemmer. Der er møder rundt på Fyn og øerne tre gange om året. Ved hvert arrangement er der et fagligt oplæg. Netværket har eksempelvis haft besøg af læge og journalist Peter Qvortrup, der satte ord på naturens betydning for mennesker, og af skuespilchef Morten Kirkskov fra Det Kgl. Teater, der fortalte om de kunstneriske og praktiske overvejelser, der opstår, når de skrå brædder skiftes ud med bakker og fuglekvidder. Ved udgangen af 2022 var der 166 tilmeldte netværket.

Da det er forankret med et værtskab hos Øhavsmuseet, er der potentiale for, at det bliver et blivende tilbud i fremtiden.

NY HJEMMESIDE MED KORTLÆGNING AF KULTUR I NATUR PÅ FYN

I 2022 har Kulturregion Fyn stået for en kortlægning af kultur i naturinitiativer på Fyn og øerne. Kortlægningen er blevet offentliggjort på en ny hjemmeside i første halvdel af 2023. Hjemmesiden er et forsøg på at visualisere den kortlægning, vi har foretaget af Kultur- og Natur-aktører i de første år af kulturaftalen.

På hjemmesiden kan man tage på opdagelse blandt nogle af alle de aktører, som arbejder med kultur, natur og oplevelser for børn, unge og familier på Fyn.

Desuden præsenteres projekterne, som har modtaget støtte fra Kulturregion Fyns Kultur i Naturpulje.

Siden har til formål dels at tjene som inspirationskilde for de aktører, der kunne tænke sig at arbejde med koblingen mellem kultur og natur og dels at vise nogle af de resultater, Kulturregion Fyn har været med til at søsætte eller understøtte.

På siden præsenteres et udpluk af de mest relevante kultur- og/eller naturaktører i Kulturregion Fyns medlemskommuner. Listen er ikke udtømmende og viser et øjebliksbillede af, hvordan landskabet ser ud pt.

oversigt-fynsk-kultur-natur.kulturregionfyn.dk

DET MÅ GERNE VÆRE NEMT OG BÆREDYGTIGT - ÅRET RUNDT

På et inspirationsseminar med knap 50 deltagere (der var et tilmeldingsloft pga. covid-19) i 2022 om Kultur i Natur, gav Line Bjerregaard Jessen, direktør i rådgivningsvirksomheden Seismonaut, sit bud på seks tendenser for Kultur i Natur-projekter – se dem her:

Tendens nr. 1 er en virus

”Corona har fået flere ud i naturen. Vi strømmer ud på gåture. Vandreturen ”Egtvedpigens Fodspor” måtte simpelthen lukke pga. popularitet.”

Tendens nr. 2: Bæredygtighed

”Der er et stigende fokus på bæredygtighed. Vi vil gerne passe på naturen, og det giver først rigtig god mening, når vi har berøring med naturen. ”

Tendens nr. 3: Vi søger ro

”Vi mennesker søger muligheden for ro, refleksion - og dét at være til stede i nuet.”

DET MÅ GERNE VÆRE NEMT OG BÆREDYGTIGT - ÅRET RUNDT

Tendens nr. 4: Hele året rundt

”Vi ser saunaprojekter og sanketure. Vi kan sagtens tænke på noget, hvor man kan udnytte naturen hele året.”

Tendens nr. 5: Giv deltagerne en særlig anledning

” Vi får i stigende grad lov til at danne os selv. Det spiller også ind i vores måde at bruge oplevelser på. Man danner sig selv, eksperimenterer og vælger selv. Det betyder, at man som arrangør skal se på, hvilke motiver gæsterne har og hvilken anledning, de kommer i. Oplevelsen skal selvfølgelig kunne noget i sig selv, men selve anledningen til det, skal man også have blik for.”

Tendens nr. 6: Det skal være nemt

”Forbrugerne er nådesløse. Vi er blevet vant til, at det er nemt og nemt at booke. Hvis det ikke er nemt at finde ud af, hvor man skal møde op, så dropper man det igen. Vi er blevet enormt forvente på det punkt.”

FØRSTE SYDDANSKE KULTURTRÆF VAR EN SUCCES – OG KULTUR OG NATUR VAR TEMAET

Det var lidt af en ilddåb, men det gik godt. Kulturregion afholdte i 2022 det første kulturtræf sammen med de to andre kulturregioner: Trekantområdet og Region Sønderjylland-Schleswig samt Region Syddanmark.

Træffet skulle være med til at skabe synlighed om de forskellige kultur- og naturindsatser og kulturens og naturens betydning i Syddanmark og grænseområdet samt danne grobund for at udvikle ideer til nye og store kultur- og naturoplevelser i regionen. Træffet foregik i helt utroligt smukke omgivelser på Engelsholm Højskole.

Her deltog over 200 deltagerne fra den kulturelle og kreative sektor og turisme- og oplevelsesområderne, som fik mulighed for at danne nye netværk og gå sammen om at udvikle nye idéer.

Overskriften for kulturtræffet var kultur og natur, og derfor påtog Kulturregion Fyn sig også en særlig stor rolle i at planlægge indhold til dagen – netop fordi vi har erfaring med at arbejde med dette felt.

Peter Thor Andersen fra Øhavsmuseet var moderator for træffet og satte scenen an.

FØRSTE SYDDANSKE KULTURTRÆF VAR EN SUCCES – OG KULTUR OG NATUR VAR TEMAET

Og efter en fælles introduktion om danskernes brug af naturen og projektet Deep Art Forrest Land fordelte deltagerne sig i fire temaspor omhandlende bæredygtighed, regional udvikling, oplevelser for børn og familier og sundhed og livskvalitet.

Kulturregion Fyn stod bag temasporene: Oplevelser for børn og familier og Sundhed og Livskvalitet og på disse spor kunne deltagerne bl.a. opleve og fordybe sig i kreative workshops med aktørerne bag "Creative – with out Nature?", lave grafiske værker med naturmaterialer med kunstner og jæger Svend Allan Sørensen eller dyrke mindfulness øvelser med Naturlitt og Simon Høegmark fra ViNatur.

Du kan læse mere om Kulturtræf 2022 på www.kulturtræf.dk. Og du kan finde en fin lille film om træffet på denne facebookside

Det er i skrivende stund drøftelser i gang om, hvorvidt Kulturtræf skal afholdes igen i 2024.

I kølvandet på kulturtræffet har Region Syddanmark nu udbudt en temapulje med fokus på kultur og natur.
Læs mere her

”FYNSKE FODSPOR” KOM HELT I MÅL PÅ FYN OG ØERNE

I 2022 kom projektet ”Fynske Fodspor” i mål, da den sidste etape med nye ruter på Ærø og Langeland satte kronen på værket.

Det betyder, at der nu er i alt 10 ruter Fyn og øerne rundt med kultur og naturoplevelser på www.fynskefodspor.dk

Udover de nyeste ruter på Langeland og Ærø, er der også ruter på f.eks. Fyns Hoved, i Svanninge bakker, ved Slipshavn i Nyborg, rundt om Kerteminde Fjord, i Odense, ved Svendborg, Assens og Bogense. Flere af ruterne er oplagt som vandreture. Der er både halvdagsture, heldagsture og weekendture blandt ruterne.

Bag projektet står Kulturregion Fyn og Kulturministeriet, og ruterne er produceret af Asta Wellejus Die Asta Experience. Udviklingen af projektet er sket i samarbejde på tværs af Fyn med blandet andet museer, arkæologer, kunsthistorikere, kulturkonsulenter og friluftsentusiaster.

Se www.fynskefodspor.dk. Her kan de 10 ruter downloades gratis til tablet, telefon eller computer.

Indsatsområdet

KULTUR OG SUNDHED

Indsatsområdet

KULTUR OG SUNDHED

Kulturregion Fyn ønsker at forbedre fynboernes mentale sundhed, trivsel og livskvalitet. Derfor arbejder vi også med kultur og natur som sundhedsfremme.

Fra 2022 har vi afprøvet, hvordan man bedst udbyder Kultur på Recept til først målgruppen af voksne fra 30 år op til 65 år. I 2023 er vores fokus unge mellem 15 og 30 år.

De voksne borgere i kommunerne Kerteminde, Faaborg-Midtfyn, Odense og Ærø fik "Kultur på Recept" i 2022. De yngre borgere får ”Kultur på Recept” som tilbud i Svendborg, Assens, Nordfyns, Nyborg og Langeland Kommune i 2023.

Tilbuddet er specifikt til borgere, der har mild til moderat stress, angst eller depression eller borgere, som savner et fællesskab i hverdagen. Man kan blive anbefalet forløbet via f.eks. jobcentre, læger, psykologer, NGO’er eller uddannelsesinstitutioner. I nogle kommuner kan man også selv kontakte kulturkoordinatoren og spørge om muligheden for at deltage.

Man mødes to timer to gange om ugen i en gruppe på 8-10 personer og deltager aktivt i aktiviteter indenfor billedkunst, fortælling, musik og natur. Og det er "aktiv deltagelse". Det er med en pensel, et musikinstrument, rundt om bålet og med en bog i hånden.

Under hele forløbet er der tilknyttet en kulturkoordinator, som deltager i aktiviteterne sammen med gruppen og sørger for, at deltagerne ved hvor og hvornår, de skal møde op, og som samler gruppen før og efter aktiviteterne.

FØRSTE PROJEKT AF SIN SLAGS – I BRED SKALA

Det er nyt i Danmark, at mange kommuner tilbyder Kultur på Recept på samme tid. Ideen er, at kommunerne kan samarbejde om udviklingen af projekterne og bruge hinanden til sparring, erfaringsudveksling og videndeling.

Vi bruger også en helt ny metode til at klæde de lokale kultur- og naturaktører på til at stå for Kultur på Recept-holdene. Der er nemlig ansat erfarne mentorer til at inspirere og lære fra sig efter "mesterlære-princippet".

Derudover arbejder Kulturregion Fyn løbende på at samle og fastholde viden og erfaring indenfor Kultur- og sundhedsområdet på Fyn og skabe netværk og videndeling på tværs af de fynske kommuner.

FORSKNING PÅ FELTET

Institut for Sprog, Historie, Kultur og Kommunikation på Syddansk Universitet følger ”Fynsk Kultur på Recept” tæt. Der kommer både en midtvejsrapport i 2023 og afslutningsrapport i 2024.

Effekten af "Kultur på Recept" er dog allerede velbeskrevet i en evalueringsrapport fra Sundhedsstyrelsen, som blandt andet omfatter et tidligere projekt i Nyborg Kommune, og i en rapport fra verdenssundhedsorganisationen WHO. Rapporterne viser, at kunst- og kulturforløb kan forbedre livskvaliteten for somatisk og psykisk syge borgere.

Læs mere på fynskkulturpaarecept.dk

FAKTA OM KULTUR OG SUNDHED

→ **110 tilmeldte** til opstartsseminaret i november 2021

→ **24 deltagere** til informationsmødet Open Call

→ **30 ansøgere** til otte pladser som mentor i Kultur på Recept

→ **Penge uddelt til de fire kommuner**, som tilbyder "Kultur på Recept" til voksenmålgruppen i 2022: **1.379.200 kroner** (344.800 kroner til hver af de fire kommuner).

→ **25 aktører, mentorer, koordinatorer og konsulenter** deltog i erfaringsworkshoppen efter mentorforløbet.

→ Deltagere, aktører og koordinatorer fra alle 4 kommuner blev interviewet til evalueringen både i foråret og i efteråret.

→ **Penge uddelt til de fem kommuner**, som tilbyder "Kultur på Recept" til ungemålgruppen i 2023: **1.724.000 kroner** (344.800 kr. til hver kommune)

→ **10 erfarne kultur- og naturaktører** er blevet ansat som mentorer for kommunerne, der arbejder med ungemålgruppen. De deltog alle i informationsmødet.

→ **Ni deltog i studieturen til Aalborg**, som omhandlede erfaringer med Kultur på Recept til unge.

INSPIRATIONSSEMINAR

For at sende det nye projekt Fynsk Kultur på Recept godt på vej, afholdte Kulturregion Fyn i december 2021 et inspirationsseminar. Her var alle, som har en interesse i feltet, inviteret til at deltage eller holde oplæg. Et udpluk af citaterne var:

"Når man ser så mange mennesker, så ved vi, at vi har fat i noget. Vi har drøftet indgående, hvordan får vi det her til at rulle, og nu er vi klar. Det haster med at udvikle nye metoder og værktøjer til at hjælpe borgere med psykiske lidelser. Psykisk sygdom er blevet Danmarks største folkesygdom."

Den daværende formand for den politiske styregruppe i Kulturregion Fyn Lars Erik Hornemann bød velkommen og var overvældet over fremmødet.

"Vi har nærmest fået en bibel fra WHO, hvor de igennem 3000 studier får cementeret, at kunst og kultur kan have sundhedsfremmende effekt. Det er et godt værktøj til at sige, at der er evidens, og WHO står bag den evidens. Kan kultur og sundhed noget særligt? Ja, det kan det – nu skal vi til at tale om, hvordan."

Stine Keiding, programleder i Kulturregion Fyn

"Der er meget, der tyder på, at kunst og kultur i sin bredeste forstand har en sundhedsfremmende effekt. Jeg prøver med min forskning at vise hvordan. Jeg interviewer nogen, som har haft betydningsfulde oplevelser med kunst. Jeg spørger, hvad der er sket sanseligt, følelsesmæssigt, i deres tanker – om det mindede dem om noget, og om, hvad der skete i deres krop. Meget tyder på, at der sker noget i kroppen, som er bemærkelsesværdigt. "

Benedikte Kudahl, cand.psych og skriver Ph.d. om, hvordan kunst virker på mennesker.

INSPIRATIONSSEMINAR

”Det er vigtigt, at deltagerne præsenteres for kunsten og kulturen, som den er. Det nytter ikke noget, at de kun skal lytte til glad musik. De skal berøres af kunsten. Nogen fik det dårligt første gang, de lyttede til et stykke musik - anden gang synes de, det var smukt.”

Michael Odder Nielsen, kulturkoordinator i Aalborg Kommune, hvor har projektet ”Kulturvitaminer”.

”Vi har fat i nogle mennesker som - i hvert fald for nogen af dem - har hvid kittel-forskrækkelse eller kommuneforskrækkelse. De vil ikke have noget med kommunen at gøre, hvor de har været mødt af forløb, der er fastlagt på forhånd, skemaer, de skal udfylde, og hvor de skulle måles og vejes.”

Morten Ronnenberg Møller, generalsekretær i Depressionsforeningen, som har kørt et projekt med Frederiksberg Sundhedscenter og Frederiksberg Museerne.

”Vi skal have bedre samarbejde, så man også på kulturområdet f.eks. tænker, at biblioteket er for alle vores borgere. Hvordan kan vi fange de borgere, som ikke normalt bruger biblioteket, når vi fra forskning ved, at de kan have gavn af det? Der kommer også nye kulturtilbud, og de tilbud skal det offentlige bakke op om.”

Mikkel Ottow, specialkonsulent i Region Midtjylland – se mere om deres arbejde på kultursomsundhedsfremme.dk

”Der er forskellige kulturforståelser på spil. Når vi skal arbejde på tværs af institutioner og foreninger, så har vi måske ikke et fælles sprog om, hvad er kultur, og hvad betyder sundhed.”

Sara Bruun Jørgensen har skrevet speciale om Sundhedsstyrelsen satspuljeprojekt ”Kultur på Recept” med Nyborg Kommune som case.

NOTE:
KUNST KAN SKABE ET FRIRUM I PSYKIATRIEN

Man kan ikke blive rask af at male, hvis man har en spiseforstyrrelse, men "frikvarteret" fra den diagnose-styrede hverdag, man er i under et behandlingsforløb, kan give rum til nye refleksioner og måder at bearbejde sin sygdom på. Det fortæller billedkunstner Karsten Auerbach, som sammen med Børne- og Ungdomspsykiatri Odense, stod for projektet "Kunsten at male sig ud af et hjørne" i 2020 og 2021 for patienter med en spiseforstyrrelse eller funktionel lidelse.

”Aktiviteterne, atelieret og min rolle som kunstner skabte en anderledes kontekst for de unge. De fik lettere ved at eksperimentere, lege og tænke nye tanker om sig selv, og de kunne endda også forholde sig til diagnosenære temaer på en "ufarlig" måde - for eksempel gennem studier af croquis-modeller og samtaler om kunsthistoriens skiftende kropsidealer", siger han.

Projektet blev støttet af Kulturregion Fyn. Karsten Auerbach har siden udstillet og holdt mange oplæg om projektet – også sammen med personalet fra Børne- og Ungdomspsykiatrien. Der blev desuden afholdt ferniseringskoncert for at sætte punktum på projektet i juni 2021. Karsten Auerbach har senere fået en fast tilknytning med kunsttilbuddet i Lokalpsykiatrien Odense.

SE VORES MANGE PROJEKTER I FILMFORMAT

I Kulturregion Fyn er vi med tiden blevet mere og mere glade for at producere film, og der er også flere og flere af de projekter, som vi har støttet, som også vælger at lade sig præsentere på denne ret så smukke vis. Se flere af vores egne og projekternes videoproduktioner:

I vores **præsentationsvideo om Kulturregion Fyn** kan du se, hvad vi er optaget af – nemlig at skabe flere kunst- og kulturoplevelser på Fyn. Selve videoen er en lille oplevelse i sig selv. Se med her

Hvordan kan kunst og kultur hjælpe mennesker? Og hvad er vigtigst, når man starter et Kultur på Recept-projekt, som vi har gjort på Fyn og øerne? Svarene kom på seminar for kultur på recept i 2021. Se dem her

Hvorfor er kultur og natur et godt mix? Svaret på det kom til vores seminar for kultur i natur i 2022. Kultur i Natur - et rigtig godt mix, som vi kan dyrke meget mere. Se et sammenklip af Kulturregion Fyn netværksseminar

Projekt **"Kunsten at male sig ud af et hjørne"**, hvor billedkunstner Karsten Auerbach i samarbejde med Børne- og Ungdomspsykiatrien i Odense undersøgte og dokumenterede, hvordan kunsten kan komme i spil i den psykiatriske behandling. Under et 13 uger langt forløb med børn og unge i Børne- og Ungdomspsykiatrien lod han de unge male sig til nye erkendelser og refleksioner.
Se filmen her

Projekt **"Kunst på fynske bosteder"**, som undersøgte, hvordan positive distraktioner i form af smukke fotografier af naturen kunne styrke velværet og trivslen på to forskellige fynske bosteder. Se filmen her

SE VORES MANGE PROJEKTER I FILMFORMAT

Projekt **”Det glade hjerte lever længst”** var både en VR-teaterforestilling til patienter indlagt i retspsykiatrien samt et pilotprojekt, som søgte at få erfaringer med, hvordan en kulturel VR-aktivitet kan bidrage til at bremse aktivitetsdeprivation, øge trivsel og understøtte retspsykiatriske patienters rehabilitering. Se filmen her

”Creative - without Nature?” er workshops for børn, hvor de optager lyd og materialer fra naturen og bruger det i intuitiv leg og kreative produkter. Se filmen her

”Verden filtreret” er et projekt, hvor de unge deltagere udforsker refleksioner, filtre og spejlinger igennem lyd og video. Sammen med de to kunstnere Niklas Emborg Gjersøe og Robert Cole Rizzi skabes der kunstneriske udtryk og reflekteres over, hvad det egentligt er. Se filmen her

Børn, unge og familier har besøgt gravhøje og eksperimenteret med fortidsminder og artefakter til minde om stærke fortidskvinder i projektet **”Who is She, who am I”**.
Se fra workshoppen på Ærø

FAKTA

Kulturregionfyn.dk fik et ansigtsløft

I 2021 blev Kulturregion Fyns hjemmeside redesignet. Vi gik målrettet efter at give hjemmesiden et mere dynamisk udtryk. Der kom nye menupunkter ind, vi fik skabt filmen, som beskriver indsatsområderne, og vi fik samling på de mange projekter, som vi støtter.

Kig endelig forbi www.kulturregionfyn.dk

Kulturregion Fyn har

→ 819 modtagere af nyhedsbrev

→ 2000 følgere på Facebook

→ Udsendt syv pressemeddelelser i 2021 og 2022

Kulturregion Fyn

Redaktion
Stine Eskesen Keiding (ansv.)
Maria Kirk Østergaard
Mathilde Kihl Kellermann
Cecilia de Jong
Ditte Hedegaard
Kir Klysner

Foto- og videoakkreditering
Instafilm
Rene Odgaard, Filmmaker
Ard Jongsma
Frank Høedt, HoedtHolstebro
Asta Wellesjus, Die Asta Experience
Svanefilm
Rico Feldfoss
Kir Klysner
Karsten Auerbach

Grafisk design
Studio Jakob Glad

Udgivet af Kulturregion Fyn i maj 2023